

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 54/25

Luksemburgā, 2025. gada 29. aprīlī

Tiesas spriedums lietā C-453/23 | *Prezydent Miasta Mielca*

Valsts atbalsts: Tiesa precizē apstākļus, kādos Savienības tiesībās var būt aizliegti atbrīvojumi no nodokļiem

Uzņēmumam Polijā tika atteikts tāds atbrīvojums no nekustamā īpašuma nodokļa – kurš paredzēts tad, ja zemesgabals ir aprīkots ar dzelzceļa infrastruktūru, kas nodota dzelzceļa transporta uzņēmumu rīcībā, – ar pamatojumu, ka tā piešķiršana būtu pretrunā Savienības tiesībām valsts atbalsta jomā. Polijas Augstākā administratīvā tiesa par to ir uzdevusi Tiesai jautājumus. Tiesa uzskata, ka principā vispārējs un abstrakts atbrīvojums, kāds ir paredzēts Polijas likumā, nav uzskatāms par valsts atbalstu, jo tas nerada selektīvu priekšrocību. Nešķiet, ka šis atbrīvojums būtu saistīts ar saņēmēju uzņēmumu vai to darbības raksturīgajām iezīmēm un ka tas būtu daļa no acīmredzami diskriminējošas sistēmas. Tā kā tas ir balstīts uz neitrālu kritēriju, tas piemērojams dažādiem subjektiem, tostarp dažāda lieluma uzņēmumiem no dažādām nozarēm, kā arī subjektiem, kuriem nav saimnieciska rakstura. Turklāt tam ir divkāršs mērķis: budžeta papildināšanas un vides mērķis. Tomēr valsts tiesai ir jāizvērtē, vai attiecīgais atbrīvojuma no nodokļa režīms ir vai nav valsts atbalsts.

Polijas uzņēmums, uz kura zemesgabaliem ir tam piederošs privāts dzelzceļa pievedceļš, nolēma to nodot dzelzceļa pārvadātāja rīcībā, lai saņemtu atbrīvojumu no nekustamā īpašuma nodokļa. Šajā nolūkā tas lūdza kompetento iestādi izdot nodokļu nolēmumu, kas apstiprinātu tā tiesības uz šo atbrīvojumu no nodokļa.

Lai gan uzņēmums bija izpildījis visus Polijas tiesībās paredzētos nosacījumus, atbrīvojums no nodokļa tam tika atteikts, pamatojoties uz to, ka saskaņā ar Savienības tiesībām tas būtu bijis nelikumīgs valsts atbalsts, jo par to iepriekš netika paziņots Komisijai.

Uzņēmums šo atteikumu apstrīd Polijas tiesās. Nebūdama pārliecināta, vai šo atbrīvojumu no nekustamā īpašuma nodokļa var kvalificēt kā valsts atbalstu saskaņā ar Savienības tiesībām¹, Polijas Augstākā administratīvā tiesa ir vērsusies Tiesā. Tā vēlas noskaidrot, vai šis atbrīvojums rada selektīvu priekšrocību tā saņēmējiem un rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus.

Tiesa uzskata, ka **nešķiet, ka attiecīgais atbrīvojums no nekustamā īpašuma nodokļa radītu selektīvu priekšrocību un tādēļ būtu uzskatāms par valsts atbalstu. Tomēr gala lēmums par to jāpieņem valsts tiesai.**

Analīzē Tiesa balstās uz pieņēmumu, ka tāds nekustamā īpašuma nodokļa tiesiskais režīms kā Polijas likumā paredzētais ir “parastais” nodokļu režīms, balstoties uz kuru tiek izvērtēta atbrīvojuma iespējamais selektīvais raksturs. Šis režīms ir piemērojams visiem nekustamā īpašuma īpašniekiem vai turētājiem, un tajā ir definēti nekustamā īpašuma nodokļa elementi, citastarp attiecīgais atbrīvojums no nodokļa.

Vispārējs un abstrakts atbrīvojums no nodokļa, kas ir saistīts ar tādu tiešo nodokli kā Polijas likumā paredzētais, **principā nevar tikt uzskatīts par valsts atbalstu**. Proti, tā kā tiek uzskatīts, ka tas ir raksturīgs “parastajam” nodokļu režīmam, tas parasti nevar sniegt selektīvu priekšrocību.

Tomēr pastāv divas situācijas, kurās šāds atbrīvojums varētu būt selektīvs. Pirmkārt, tā ir tad, ja šis atbrīvojums ir daļa no nodokļu režīma, kas ir veidots atbilstoši acīmredzami diskriminējošiem parametriem. Otrkārt, tad, ja

attiecīgajā tiesiskajā regulējumā paredzētie nosacījumi, lai saņemtu šo atbrīvojumu, juridiski vai faktiski attiecas uz vienu vai vairākām saņēmējiem uzņēmumiem raksturīgajām iezīmēm, jo šīs iezīmes ir nesaraujami saistītas ar šo uzņēmumu vai to darbību raksturu, tādējādi minētie uzņēmumi veido viendabīgu kategoriju.

Šajā gadījumā attiecīgais atbrīvojums tiek piešķirts nodokļa maksātājiem ar nosacījumu, ka tiem tostarp pieder dzelzceļa infrastruktūrā ietilpstošs zemesgabals, kas ir nodots dzelzceļa pārvadātāju rīcībā. Neskarot pārbaudi, kas jāveic iesniedzējtiesai, **nešķiet, ka šis nosacījums juridiski vai faktiski būtu saistīts ar tādu uzņēmumu raksturīgajām iezīmēm, kuri saņem šo atbrīvojumu.** Tāpat arī nešķiet, ka tas būtu daļa no nodokļu režīma, kas veidots atbilstoši acīmredzami diskriminējošiem parametriem.

Tādējādi šķiet, ka šo atbrīvojumu var saņemt neviendabīga saņēmēju grupa, kas ietver subjektus, kuriem nav saimnieciska rakstura, un ļoti dažāda lieluma uzņēmumus no dažādām darbības nozarēm. **Ar apstākli, ka to var saņemt tikai tie uzņēmumi, kas atbilst atbrīvojuma nosacījumiem, pašu par sevi nepietiek, lai šo atbrīvojumu uzskatītu par selektīvu.**

Turklāt iepriekš minētajam atbrīvojumam ir ne tikai budžeta papildināšanas, bet arī vides mērķis – mudināt atjaunot slēgtos dzelzceļa pārvadājumu ceļus un izmantot dzelzceļa transportu. Nodokļu autonomijas ietvaros dalībvalstis ar tiešajiem nodokļiem var likumīgi sasniegt ne tikai budžeta papildināšanas mērķi, bet arī vienu vai vairākus citus mērķus, kas attiecīgā gadījumā kopā veido atbilstošās atsauces sistēmas mērķi.

Tomēr, ja valsts tiesa uzskatītu, ka attiecīgais atbrīvojums sniedz selektīvu priekšrocību, vēl būtu jāpārbauda, vai, ņemot vērā tā vispārējās iezīmes, tas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus. Šajā ziņā Tiesa uzsver, ka, atbrīvojot uzņēmumu no izmaksām, kuras tam parastos apstākļos būtu jāsedz tautsaimniecības nozarē, kura ir liberalizēta Savienības līmenī, principā tiek radīts konkurences apstākļu izkropļojums.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Sprieduma pilnteksts un rezumējums, ja tāds ir](#), tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciēt ar mums!

¹ LESD 107. panta 1. punkts.